

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte – Petru Ursache
judecători – Ghenadie Nicolaev și Petru Moraru,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Vasilenco Iurie, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 24 decembrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2016, în cauza penală în privința lui

Vasilenco Iurie Grigore, născut la 16 septembrie 1986, originar din r-nul Slobozia, s. Cioburciu, domiciliat în mun. Chișinău, str. Nufierilor, 2/2

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 19.12.2013-24.12.2013;

Instanța de apel: 29.05.2014-07.07.2014;

Instanța de recurs: 23.10.2014 - 26.11.2014;

Instanța de apel: 18.12.2015-08.02.2016;

Instanța de recurs: 07.11.2016-14.12.2016.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 24 decembrie 2013, **Vasilenco Iurie Grigore** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

A fost dispusă încasarea prejudiciului material din contul lui Vasilenco Iurie în beneficiul lui Achiruș Gheorghe în mărime de 20 100 lei, în beneficiul lui Șapa Vladimir în mărime de 17 760 lei, în beneficiul lui Lupanciuc Ștefan în mărime de 5 860 lei, în beneficiul lui Plămădeală Tudor în mărime de 15 100 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Vasilenco Iurie, în perioada de timp 30.08.2013-31.08.2013, în jurul orelor 21.00–08.00, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, împreună și de comun acord cu persoane neidentificate de organul de urmărire penală, prin deteriorarea lacătului au pătruns în garajul nr. 55 amplasat pe teritoriul cooperativei de construcție a garajelor nr. 13 de pe

strada Grenoble, 303, mun. Chișinău, care aparține cet. Plămădeală T. de unde au sustras pe ascuns bunuri de uz casnic în suma totală de 15 100 lei, cauzându-i astfel ultimului o daună considerabilă.

Tot el, în perioada de timp 11.10.2013 ora 11.00 pînă la 12.10.2013 ora 06.50, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane împreună și de comun acord cu persoane necunoscute, prin deteriorarea belciugelor ușilor au pătruns în garajele nr. 73, 51 și 130, amplasate pe teritoriul CCG-20, de pe str. Trandafirilor 20, mun. Chișinău, ce aparțin cet. Achiruș Gh., Șapa V. și Lupanciuc Ș., de unde au sustras pe ascuns bunuri de uz casnic în sumă de 22 500 lei, 17 760 lei și 5 860 lei, cu care au părăsit locul săvîrșirii infracțiunii, cauzînd fiecăruia din părțile vătămate daune în proporții considerabile.

Tot el, în perioada de timp 10.10.2013, ora 17.00 pînă la 13.10.2013, ora 15.00, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, împreună și de comun acord cu persoane necunoscute, prin deteriorarea ușii au pătruns în casa de locuit din str. Nuferilor, 2B din mun. Chișinău, care aparține cu drept de proprietate cet. Mantaluță Boris, de unde pe ascuns au sustras bunuri de uz casnic în suma totală de 29 245 lei, cauzându-i ultimului o daună în proporții considerabile.

Acțiunile lui Vasilenco Iurie au fost încadrate în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, furtul, adică, sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvîrșită de două sau mai multe persoane, cu pătrunderea în alt loc de depozitare și cu cauzarea de daune în proporții mari.

3. Împotriva sentinței a declarat apel *avocatul Bulbuc Boris, în numele inculpatului*, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărîri, cu stabilirea unei pedepse mai blînde în baza art. 79 Cod penal, invocînd ignorarea de către prima instanță a unor asemenea circumstanțe precum repararea benevolă a pagubei cauzate, recunoașterea vinovăției și căința sinceră, afectarea gravă prin greutatea poverii pedepsei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2014, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că autorul apelului și inculpatul au pledat pentru aplicarea unei pedepse mai blînde decît sancțiunea prevăzută la art. 186 alin. (4) Cod penal, după cum prevede art. 79 Cod penal, însă potrivit acestui articol, stabilirea unei pedepse mai blînde decît minimul prevăzut de lege este posibilă în cazul existenței unor circumstanțe excepționale.

Instanța de apel a constatat că asemenea circumstanțe în cauză nu au fost stabilite, iar circumstanțele atenuante la care a făcut trimitere apelantul, nu constituie circumstanțe excepționale.

Totodată, inculpatul a comis infracțiunea incriminată în stare de recidivă periculoasă, iar art. 79 alin. (4) Cod penal indică expres că prevederile alin. (1) art. 79 Cod penal, nu se aplică în cazul recidivei de infracțiuni.

Așadar, prima instanță just a decis atît în partea încadrării juridice, cît și în partea aplicării categoriei și termenului pedepsei, ținînd cont de circumstanțele stabilite în cauză, gravitatea infracțiunii săvîrșite și persoana inculpatului.

6. Hotărârile judecătorești au fost contestate cu recurs ordinar de către *avocatul Bulbuc B. în numele inculpatului*, în care s-a solicitat casarea acestora, în partea stabilirii pedepsei, cu rejudecarea cauzei în această parte prin care să fie aplicate prevederile art. 79 Cod penal în privința inculpatului, invocând asprimea pedepsei prin ignorarea de către instanțele de judecată a unor asemenea circumstanțe, precum: repararea benevolă a pagubei cauzate, recunoașterea vinovăției și căința sinceră, afectarea gravă prin greutatea poverii pedepsei.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 26 noiembrie 2014 s-a decis inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Pentru a pronunța soluția adoptată, instanța de recurs a reținut că deși recurentul a indicat cumulul de circumstanțe: repararea benevolă a pagubei cauzate, recunoașterea vinovăției și căința sinceră, afectarea gravă prin greutatea poverii pedepsei, acestea de fapt sunt circumstanțe atenuante și nu fac parte din categoria celor excepționale.

Mai mult ca atât, conform art. 79 alin. (4) Cod penal, prevederile alin. (1) al aceleiași norme nu vizează persoanele adulte în cazul recidivei de infracțiune.

Astfel, luând în considerație prezența recidivei periculoase la cazul supus judecării, instanța de recurs a concluzionat asupra imposibilității aplicării prevederilor alin. (1) art. 79 Cod penal în privința inculpatului.

Totodată, reieșind din textele hotărârilor contestate și materialele cauzei, s-a constatat că argumentul dat a fost invocat atât în prima instanță, cât și în instanța de apel și a format obiect de discuție în ambele instanțe de judecată, care și-au expus concluziile motivate privind această chestiune în hotărârile adoptate.

9. La data de 03.11.2015, inculpatul Vasileco Iurie a declarat apel împotriva sentinței, prin care a solicitat casarea acesteia cu rejudecarea cauzei, invocând că în prima instanță nu au fost administrate probe ce ar confirma că bunurile sustrase ar constitui suma indicată în rechizitoriu, considerînd că valoarea acestora nu depășește suma de 50 000 lei, din care considerent a solicitat reîncadrarea juridică a faptei comise în baza art. 186 alin. (2) Cod penal.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2016, apelul declarat a fost respins, ca fiind depus peste termen.

11. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a subliniat că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția cînd întîrzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În conformitate cu prevederile art. 402 Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale.

Conform art. 403 Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind depus în termen dacă instanța de apel constată că întîrzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul este declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Potrivit dispozițiilor art. 230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Raportînd prevederile enunțate la caz, instanța de apel a constatat că, conform procesului-verbal din 24.12.2013 (f.d. 225, vol. II), inculpatul Vasilenco Iurie a participat la examinarea cauzei, sentința a fost pronunțată în prezența acestuia, cu explicarea modului și termenului de atac, tot în acea zi, fiindu-i înmînată sub semnătură copia sentinței (f.d. 241, Vol. II).

Ulterior, la data de 23.05.2014, inculpatul a primit sub semnătură copia sentinței traduse în limba rusă (f.d. 18, Vol. III).

Inculpatul Vasilenco Iurie a declarat apel la 03.11.2015 (f.d. 83, Vol. III), adică după 1 an și 5 luni de la data expirării termenului prevăzut de lege.

În ședința instanței de apel, inculpatul a confirmat că, în prima instanță i-au fost explicate drepturile, inclusiv și dreptul de a declara apel, însă nu a prezentat instanței de apel careva probe din care ar rezulta că, întîrzierea declarării apelului este motivată sau că a fost în imposibilitate de a declara apelul în termenul prevăzut de lege.

12. La data de 29.03.2016, inculpatul Vasilenco Iurie declară recurs ordinar, prin care, fără a invoca vreun temei din cele 16 prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2016, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie condamnat în baza art. 186 alin. (2) Cod penal. În motivarea recursului, inculpatul susține că instanța de apel greșit a constatat tardivitatea apelului său, deoarece la examinarea cauzei în prima instanță avea probleme cu capul, și la momentul pronunțării sentinței nu putea conștientiza multe lucruri, semnînd pe foi, fără a le citi.

13. Pe marginea recursului declarat au prezentat referință procurorul de nivelul Curții Supreme de Justiție și partea vătămată Achiruș Gheorghe, care au solicitat respingerea acestuia cu menținerea deciziei.

14. Examinînd argumentele recursului ordinar în raport cu actele cauzei Colegiul penal consideră, că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Din conținutul recursului ordinar declarat de către inculpatul Vasilenco Iurie, rezultă că acesta nu este de acord cu soluția instanței de apel prin care s-a respins apelul declarat de către acesta, ca fiind depus peste termen.

Potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art. 401 nu au folosit calea apelului ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac.

Din materialele cauzei rezultă, că sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 24 decembrie 2013 a fost contestată cu apel de către inculpatul Vasilenco Iurie la data de 03.11.2015, însă apelul acestuia a fost respins, ca depus peste termen, deoarece inculpatul Vasilenco Iurie a participat la examinarea cauzei, sentința fiind pronunțată în prezența acestuia, cu explicarea modului și termenului de atac, în aceeași zi fiindu-i înmînată sub semnătură copia sentinței (f.d. 241, Vol. II).

Ulterior, la data de 23.05.2014, inculpatul a primit sub semnătură copia sentinței traduse în limba rusă (f.d. 18, Vol. III). Astfel, rezultă că inculpatul a declarat apel peste un an și 5 luni, adică peste termenul legal de 15 zile, fără a invoca vreun motiv întemeiat pentru repunerea în termen a apelului declarat.

Argumentul invocat direct în recurs precum că recurentul la momentul pronunțării sentinței avea probleme cu capul și nu conștientiza ceea ce semnează, inclusiv și conținutul sentinței este respins ca neîntemeiat de către instanța de recurs, fiind unul declarativ și lipsit de orice suport juridic.

Prin urmare, în cazul recunoașterii apelului ca tardiv, instanța de apel nu mai examinează legalitatea și temeinicia apelului, adică nu poate fi vorba despre o examinare în fapt și în drept a hotărârii atacate, ceea ce înseamnă că nu se verifică fondul cauzei. Așadar, sentința rămîne definitivă la data expirării termenului de apel.

Raportînd situația reținută în cauză la prevederile art. 420 alin. (1) Cod de procedură penală rezultă, că inculpatul Vasilenco Iurie nu este în drept să declare recurs ordinar, din motiv că în speță nu a fost utilizată calea ordinară de atac - apelul.

Concomitent, instanța de recurs, avînd în vedere că decizia instanței de apel cu privire la tardivitatea apelului este întemeiată, nu este în drept să se expună asupra fondului cauzei.

Acestea fiind constatate, Colegiul penal conchide că în speța dedusă judecării nu a fost utilizată calea ordinară de atac - apelul, iar în asemenea caz recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

15. În corespundere cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Vasilenco Iurie împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2016, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 20 ianuarie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru